

RAFAŁ MIZERSKI

Gwarancje proceduralne na wypadek wydalenia cudzoziemca w systemie Europejskiej konwencji praw człowieka

Streszczenie

Autor omawia podstawy prawne, zakresy stosowania, treść oraz zbieg gwarancji proceduralnych na wypadek wydalenia cudzoziemca w systemie Europejskiej konwencji praw człowieka. Rzeczone gwarancje wynikają z art. 1 Protokołu nr 7, art. 4 Protokołu nr 4, art 13 i 34 Konwencji, a także koncepcji obowiązków pozytywnych oraz testów legalności i konieczności, rozwiniętych w orzecznictwie trybunału strasburskiego. Jedynie gwarancje wynikające z art. 1 Protokołu nr 7 i art. 4 Protokołu nr 4 mają zastosowanie niezależnie od tego, czy wydalenie może prowadzić do naruszenia praw i wolności cudzoziemca wynikających z Konwencji. Co więcej, nie mają one zastosowania do postępowania ekstradycyjnego, czego nie da się powiedzieć o pozostałych. Z kolei w ramach gwarancji wynikających z art. 13 Konwencji oraz koncepcji obowiązków pozytywnych i testów legalności i konieczności zdaje się wyłaniać – mimo specyfiki każdej z tych gwarancji – wspólny standard wymogów proceduralnych na wypadek wydalenia cudzoziemca. Składa się nań: prawo cudzoziemca do informacji o konkretnych przyczynach wydalenia, dostępnych środkach prawnych oraz możliwości uzyskania pomocy prawnej; prawo do przedstawienia argumentów przeciwko wydaleniu; prawo do bycia reprezentowanym; prawo do rzetelnego rozpatrzenia jego sprawy przez niezależny i bezstronny organ krajowy, który jest kompetentny do podjęcia wiążącej decyzji w tym przedmiocie. W przypadku gdy wydalenie cudzoziemca groziłoby poniesieniem przez niego nieodwracalnej szkody, dostępny dla niego środek prawny powinien mieć ponadto automatyczny skutek zawieszający. W dużej mierze standard ten dotyczy też gwarancji proceduralnych wynikających z art. 1 Protokołu nr 7 i art. 4 Protokołu nr 4. Ponieważ jednak „właściwym organem” w rozumieniu art. 1 Protokołu nr 7 nie musi być organ, który decyduje w kwestii wydalenia, a ponadto możliwe jest wydalenie cudzoziemca przed wykonywaniem jego praw, wynikających z tego przepisu, autor jest zdania, że powinien on mieć zastosowanie jedynie w razie wydalenia niezagrażającego prawom konwencyjnym.

Słowa kluczowe: Europejska konwencja praw człowieka – Europejski Trybunał Praw Człowieka – gwarancje proceduralne – wydalenie – ekstradycja